

श्रीः  
श्रीमते रामानुजाय नमः  
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः  
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे

॥ एकोनाशीतितमः सर्गः ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

श्रीः  
श्रीमते रामानुजाय नमः  
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः  
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

## ॥ एकोनाशीतितमः सर्गः ॥

मन्त्रिप्रभृतीनां भरतं प्रति राज्यमङ्गीकर्तुं प्रस्तावो भरतेनाभिषेकसामग्रीं  
परिक्रम्य “श्रीराम एव राज्यमधिकरोति” इति प्रतिपाद्य तन्निवर्तयितुं वने  
गन्तुं व्यवस्थाकरणाय सर्वान् प्रत्यादेशदानं च

ततः प्रभातसमये दिवसेऽथ चतुर्दशे।  
समेत्य राजकर्तारो भरतं वाक्यमब्रुवन् ॥ 2.79.1 ॥

गतो दशरथः स्वर्गं यो नो गुरुतरो गुरुः।  
रामं प्रव्राज्य वै ज्येष्ठं लक्ष्मणं च महाबलम् ॥ 2.79.2 ॥

त्वमद्य भव नो राजा राजपुत्र महायशः।  
सङ्गत्या नापराध्नोति राज्यमेतदनायकम् ॥ 2.79.3 ॥

आभिषेचनिकं सर्वमिदमादाय राघव।  
प्रतीक्षते त्वां स्वजनः श्रेणयश्च नृपात्मज ॥ 2.79.4 ॥

राज्यं गृहाण भरत पितृपैतामहं ध्रुवम्।  
अभिषेचय चात्मानं पाहि चास्मान् नरर्षभ ॥ 2.79.5 ॥

आभिषेचनिकं भाण्डं कृत्वा सर्वं प्रदक्षिणम्।  
भरतस्तं जनं सर्वं प्रत्युवाच धृतव्रतः ॥ 2.79.6 ॥

ज्येष्ठस्य राजता नित्यमुचिता हि कुलस्य नः।  
नैवं भवन्तो मां वक्तुमर्हन्ति कुशला जनाः ॥ 2.79.7 ॥

रामः पूर्वो हि नो भ्राता भविष्यति महीपतिः।  
अहं त्वरण्ये वत्स्यामि वर्षाणि नव पञ्च च ॥ 2.79.8 ॥

युज्यतां महती सेना चतुरङ्गमहाबला।  
आनयिष्याम्यहं ज्येष्ठं भ्रातरं राघवं वनात् ॥ 2.79.9 ॥

आभिषेचनिकं चैव सर्वमेतदुपस्कृतम्।  
पुरस्कृत्य गमिष्यामि रामहेतोर्वनं प्रति ॥ 2.79.10 ॥

तत्रैव तं नरव्याघ्रमभिषिच्य पुरस्कृतम्।  
आनयिष्यामि वै रामं हव्यवाहमिवाध्वरात् ॥ 2.79.11 ॥

न सकामां करिष्यामि स्वामिमां मातृगन्धिनीम्।  
वने वत्स्याम्यहं दुर्गे रामो राजा भविष्यति ॥ 2.79.12 ॥

क्रियतां शिल्पिभिः पन्थाः समानि विषमाणि च।  
रक्षिणश्चानुसंयान्तु पथि दुर्गविचारकाः ॥ 2.79.13 ॥

एवं सम्भाषमाणं तं रामहेतोर्नृपात्मजम्।  
प्रत्युवाच जनः सर्वः श्रीमद् वाक्यमनुत्तमम् ॥ 2.79.14 ॥

एवं ते भाषमाणस्य पद्मा श्रीरुपतिष्ठताम्।  
यस्त्वं ज्येष्ठे नृपसुते पृथिवीं दातुमिच्छसि ॥ 2.79.15 ॥

अनुत्तमं तद्वचनं नृपात्मजः  
प्रभाषितं संश्रवणे निशम्य च।  
प्रहर्षजास्तं प्रति बाष्पबिन्दवो  
निपेतुरार्यानननेत्रसम्भवाः ॥ 2.79.16 ॥

ऊचुस्ते वचनमिदं निशम्य हृष्टाः  
सामात्याः सपरिषदो वियातशोकाः।

पन्थानं नरवरभक्तिमान् जनश्च  
व्यादिष्टस्तव वचनाच्च शिल्पिवर्गः ॥ 2.79.17 ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये  
अयोध्याकाण्डे एकोनाशीतितमः सर्गः ॥